

Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių
inicijuotos vietos plėtros būdu,
administravimo taisyklių
6 priedas

FIKSUOTOSIOS NORMOS TAIKYMO VIETOS PROJEKTŲ NETIESIOGINĖMS IŠLAIDOMS APMOKĖTI TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Fiksuotosios normos taikymo vietos projektų netiesioginėms išlaidoms apmokėti tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų, finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 2021/2115), 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 2021/1060), Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginiu planu, patvirtintu Europos Komisijos 2022 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. C(2022)8272, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“, Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos žemės ūkio ministro 2023 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 3D-4 „Dėl vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ ir žemės ūkio ministro patvirtintomis Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės).

2. Aprašas reglamentuoja vietos projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano priemonę „Bendruomenių inicijuota vietos plėtra (LEADER)“, fiksuotosios projekto išlaidų normos, taikomos vietos projektų netiesioginėms išlaidoms apmokėti, nustatymo ir taikymo tvarką.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Apraše vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

3.2. **ES** – Europos Sąjunga;

3.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;

3.4. **FN** – Fiksuotoji norma;

3.5. **VVG** – vietos veiklos grupės;

3.6. **VPS** – vietos plėtros strategija;

3.7. **ŽŪM** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Fiksuotoji projekto išlaidų norma** (toliau – fiksuotoji norma arba FN) – iš anksto nustatyta išlaidų norma (išreiškiama procentais nuo visų projekto tinkamų finansuoti išlaidų), taikoma

apmokant netiesiogines projekto išlaidas, kai vietos projekto vykdytojas neteikia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

4.2. **Netiesioginės vietos projekto išlaidos** – išlaidos, kurios nėra skiriamos tiesiogiai vietos projekto veikloms įgyvendinti, tačiau yra būtinos ir tiesiogiai susijusios su tiesioginėmis išlaidomis.

4.3. **Projekto veiklos rangos (angl. outsourcing) išlaidos** – veiklos, kurią projekto vykdytojas perduoda įgyvendinti trečiajai šaliai (paslaugų teikėjui, prekių tiekėjui ar rangovui), tiesioginės išlaidos. Nekilnojamojo turto, statybos, rekonstravimo, remonto ir kitų darbų, taip pat įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos visais atvejais laikomos projekto veiklos rangos išlaidomis.

4.4. **Tiesioginės vietos projekto išlaidos** – tiesiogiai vietos projekto veikloms įgyvendinti būtinos išlaidos, kai tiesioginių vietos projekto veiklų ir jų išlaidų ryšį įmanoma aiškiai parodyti. Prie tiesioginių projekto išlaidų negali būti priskiriamos šios išlaidos:

4.4.1. vietos projekto administravimo išlaidos:

4.4.1.1. vietos projekto vykdytojo ir (ar) partnerių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos už laiką, dirbtą administruojant vietos projektą;

4.4.1.2. vietos projektą administruojančių asmenų mokymų projekto administravimo klausimais išlaidos;

4.4.1.3. su vietos projekto administravimo reikmėmis susijusių prekių įsigijimo išlaidos;

4.4.1.4. su vietos projekto administravimo reikmėmis susijusių patalpų nuomos išlaidos;

4.4.1.5. įrangos, transporto priemonių, kai jos susijusios su vietos projekto administravimu, nuomos išlaidos;

4.4.1.6. vietos projekto administravimo paslaugų, nesusijusių su vietos projekto bendrosiomis išlaidomis, nustatytomis Taisyklėse, išlaidos;

4.4.1.7. vietos projekto administravimo reikmėms būtinų komunalinių ir ryšio paslaugų išlaidos ir įsigyto ir (arba) nuomojamo turto eksploatavimo išlaidos;

4.4.1.8. kitos su vietos projekto administravimu susijusios išlaidos;

4.4.2. vietos projekto lėšų panaudojimo patikrinimo faktinių pastebėjimų ataskaitos ir (arba) išvadų dėl skirtų lėšų panaudojimo parengimo paslaugų (audito) pirkimo išlaidos;

4.4.3. finansinių paslaugų pirkimo išlaidos (avanso draudimo išlaidos, kredito įstaigos mokesčiai ir kitos finansinių paslaugų pirkimo išlaidos);

4.4.4. turto draudimo išlaidos.

5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai apibrėžti Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginiame plane, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano administravimo taisyklėse, VPS įgyvendinimo taisyklėse, Vietos projektų administravimo taisyklėse bei kituose teisės aktuose.

III SKYRIUS

FIKSUOTOSIOS NORMOS NUSTATYMO PAGRINDIMAS

6. Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 str. 2 dalies c punkte numatyta, kad fiksuotąją normą galima nustatyti vadovaujantis taisyklėmis, taikytinoms pagal Sąjungos politiką panašaus pobūdžio veiksmo atžvilgiu.

7. Reglamentu (ES) Nr. 2021/1060 reglamentuojamas integruoto teritorinio vystymo metodo, taip pat apimančio bendruomenės inicijuotas vietos plėtros strategijas, įgyvendinimas. Reglamento (ES) Nr. 2021/1060 54 str. numatyta, kad nauju programiniu laikotarpiu panašioms išlaidoms finansuoti gali būti taikomos 2014–2020 m. programiniu laikotarpiu nustatytos netiesioginių išlaidų fiksuotosios normos, kurios buvo apskaičiuotos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 straipsnio 5 dalies a punktą, t. y. sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu, kai naudojami statistiniai duomenys, vidutinės rinkos kainos, tinkamais finansuoti ir deklaruoti Europos Komisijai pripažinti projektų istoriniai duomenys, įprasta konkrečių paramos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika, kita objektyvi informacija ar atliekamas ekspertų vertinimas.

8. 2014–2020 m. ir pereinamuoju laikotarpiu, atsižvelgiant į miesto ir kaimo vietovėse pagal vietos plėtros strategijas įgyvendinamų veiklų ir paramos gavėjų panašumą ir vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 str. 1 dalies d punktu bei 5 dalies a punktu, kaimo vietovėse įgyvendinamų vietos plėtros strategijų projektų netiesioginės išlaidos buvo apmokamos vadovaujantis miesto vietovėse įgyvendinamų vietos plėtros strategijų projektams taikomoms Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis taikant Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 priede nustatytas fiksuotąsias normas.

9. Atsižvelgiant į miesto ir kaimo vietovėse pagal vietos plėtros strategijas įgyvendinamų veiklų ir paramos gavėjų panašumą, 2014–2020 m. ir pereinamuoju laikotarpiu taikytą fiksuotosios normos taikymo tvarką ir vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 str. 2 dalies c punktu bei Reglamento (ES) Nr. 2021/1060 54 str., 2023–2027 m. programiniu laikotarpiu taikomos fiksuotosios normos vietos projektų netiesioginėms išlaidoms apmokėti yra prilygintos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 priede nustatytoms fiksuotosioms normoms, taikomoms iš Europos socialinio fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto netiesioginėms išlaidoms apmokėti.

10. Atsižvelgiant į Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginiame plane nustatytos maksimalios vietos projekto paramos sumos apribojimą, Apraše nustatyta mažiau projektų tinkamų finansuoti išlaidų sumos intervalų, negu Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 priede.

11. Vietos projektų netiesioginėms išlaidoms apmokėti nustatomos šios fiksuotosios normos:

Eil. Nr.	Projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma (įskaitant netiesiogines išlaidas, apmokamas taikant fiksuotąją normą), Eur	Didžiausia fiksuotoji norma (procentais), kai projekto veiklos rangos išlaidų dalis sudaro:		
		iki 60 proc. (imtinai) tiesioginių projekto išlaidų	nuo 60 proc. iki 90 proc. (imtinai) tiesioginių projekto išlaidų	daugiau kaip 90 procentų tiesioginių projekto išlaidų
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1.	iki 85 000	24	24	12
2.	nuo 85 001 iki 175 000	24	21	12
3.	nuo 175 001	19	19	12

IV SKYRIUS FIKSUOTOSIOS NORMOS NUSTATYMO IR TAIKymo TVARKA

12. Vietos projektų netiesioginės išlaidos apmokamos taikant pagal Aprašą nustatytą fiksuotąją normą.

13. Nustatant vietos projektui taikomą fiksuotąją normą atsižvelgiama į:

13.1. vietos projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą (įskaitant netiesiogines išlaidas, apmokamas taikant fiksuotąją normą);

13.2. vietos projekto tiesioginių išlaidų dalį (procentais, apvalinant iki 2 skaičių po kablelio), kurią sudaro vietos projekto veiklų rangos išlaidos.

14. Supaprastintai apmokamos tiesioginės išlaidos (kai taikoma) nelaikomos vietos projekto veiklos rangos išlaidomis.

15. Pareiškėjas turi teisę paraiškoje nurodyti mažesnę fiksuotąją normą, negu taikoma pagal Aprašą. Tokiu atveju vietos projekto paramos sutartyje nustatoma pareiškėjo nurodyta fiksuotoji norma.

16. Netiesioginės išlaidos pagal fiksuotąją normą apmokamos vietos projekto tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų sumą padauginus iš paramos sutartyje nustatytos netiesioginių išlaidų fiksuotosios normos.

17. Netiesioginės išlaidos pagal fiksuotąją normą apmokamos tik proporcingai mokėjimo prašymuose (įskaitant ir anksčiau patvirtintus mokėjimo prašymus) patvirtintoms tinkamoms finansuoti tiesioginėms išlaidoms, nuo kurių jos apskaičiuojamos.

18. Tais atvejais, kai Agentūra nustato netinkamas finansuoti tiesiogines projekto išlaidas, nuo jų pagal fiksuotąją normą apskaičiuotos netiesioginės išlaidos taip pat pripažįstamos netinkamomis finansuoti.

19. Fiksuotosios normos dydžio atitiktį Aprašo nuostatomis Agentūra dar kartą įvertina tikrindama vietos projekto galutinį mokėjimo prašymą. Jeigu nustatoma, kad fiksuotoji norma (pagal Aprašo redakciją, galiojusią paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną) turėtų būti mažesnė, nei buvo nustatyta vietos projekto paramos sutartyje, ir todėl vietos projekto vykdytojui buvo išmokėta didesnė, nei priklauso, netiesioginių projekto išlaidų suma, išmokėtų lėšų perviršis nesumokamas arba susigražinamas.

20. Lėšos, išmokėtos netinkamoms finansuoti netiesioginėms išlaidoms apmokėti, ir (arba) lėšų perviršis pagal Aprašo 19 punktą nesumokami arba susigražinami Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Pasikeitus Aprašui, vietos projekto netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma taikoma taip, kaip Apraše buvo nustatyta paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną.
